

Милан Костић*

Стручни чланак
УДК: 347.44:796.093

HOST CITY УГОВОР ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА¹

Рад примљен: 12. 07. 2018.

Рад исправљен: 22. 09. 2018.

Рад прихваћен за објављивање: 27. 09. 2018.

Спорт, као део друштвеног живота, постоји тек од недавно. Развој спорта, каквог данас познајемо, започиње у другој половини 19. века, а свој врхунац и зачетак се уобличава кроз Олимпијски дух. Само значење Олимпијског духа данас представља владавину фер и поштене борбе, напуштајући домене макијавелизма и стари принцип да циљ оправдава средства.

Организовање Олимпијских игара представља комплексан и одговоран скуп правних послова, јер обухвата закључивање различитих уговора и учешће различитих уговорних партнера. Сами резултати су некада видљиви тек протеком дужег временског периода. Најважнији уговор који се односи на организовање Олимпијских игара је тзв. Host city уговор, који се закључује између Међународног Олимпијског комитета и града домаћина односних игара.

Кључне речи: спорт, велика међународна спортска такмичења, Олимпијске игре, уговор, Host city, Међународни олимпијски комитет.

I. ПОЈАМ, ЗНАЧАЈ И РАЗВОЈ МОДЕРНИХ ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА

Олимпијске и Параолимпијске игре су у Републици Србији препознати актуелним Законом о спорту из 2016. године и то у виду чл. 163. ст. 1. Овим чланом се наводе сви облици које Закон препознаје као

* Мастер правних наука, судски приправник Основног суда у Краљеву, milankostic593@yahoo.com

¹ Рад је написан у оквиру одбрањеног мастер рада под називом "Уговори који се закључују поводом организовања великих међународних спортских такмичења"

‘велика међународна спортска такмичења’, а као један од облика су и Олимпијске и Параолимпијске игре.²

Олимпијске игре су спортски фестивал који изворно потиче из античке Грчке, а који је поново покренут последњих година 19. века. Пре 1970-их на Играма су могли да се такмиче само спортисти аматери, а од 1980. такмиче се и врхунски спортисти, пре свега у фудбалу и кошарци.³ Прве модерне Олимпијске игре одржане су 1896. године у Атини, а од 1924. године организују се и Зимске Олимпијске игре. У оквиру континента настале су различите асоцијације олимпијских комитета, које организују своје игре по угледу на Олимпијске игре. Од 1937. године организују се Пан-Америчке игре, од 1951. Азијске игре, од 1963. Пацифичке игре, од 1965. Афричке игре. У оквиру Европског Олимпијског комитета развио се и Европски Олимпијски фестивал младих почев од 1991. и Европске игре младих од 2015. године.⁴ Један Олимпијски циклус траје четири године и назива се Олимпијада. Током тог периода спортисти широм света кроз различита такмичења се боре за обезбеђивање Олимпијске норме, како би у позитивном светлу представљали себе и своју земљу. Олимпијска норма представља резултат који је потребан да би се неко квалификовао за Олимпијске игре. Истовремено, град домаћин предузима све послове око организације Игара. Послови организације се односе на финансирање спортског такмичења, обезбеђивање одговарајуће инфраструктуре, изградња стадиона, Олимпијског села, обезбеђивање угоститељских и смештајних капацитета, успостављање успешне сарадње са инвеститорима и спонзорима, итд.

Основни циљ који треба да се оствари организовањем Олимпијских игара је стварање Олимпијског наслеђа, што значи да изграђени објекти остану будућим генерацијама, представљајући им подстрек за још боље спортске резултате. Такође, бољи услови за бављење спортом треба да унесу већу полну равноправност у олимпијском спорту. Од 2012. жене учествују у сваком Олимпијском спорту на Играма. Сви спортови које су укључени у званични програм Игара морају имати и такмичења у конкуренцији жена. МОК је, у сарадњи са међународним федерацијама и организационим комитетима, повећао број догађаја у коме се такмиче жене. На Зимским Олимпијским играма у Сочију, од укупног броја спортиста 40,3% су биле жене, а 59,7% мушкарци.⁵ Паралелно са

² Закон о спорту (ЗС), *Службени гласник РС*, бр.10/2016

³ Ј. Дејвид, Х. Морис Абрахамс, *britannica.com*, <https://www.britannica.com/sports/Olympic-Games>, датум посете: 12.02.2018.

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/European_Youth_Olympic_Festival,

https://en.wikipedia.org/wiki/African_Games,

https://en.wikipedia.org/wiki/Pacific_Games,

https://en.wikipedia.org/wiki/Pan_American_Games, датум посете: 12.03.2018.

⁵ <https://www.olympic.org/women-in-sport/background/statistics>, датум посете: 13.03.2018.

Олимпијским играма (зимским и летњим) одржавају се и Параолимпијске игре, прве одржане 1960. године у Риму, а бројале су преко 400 спортиста, на којима наступају такмичари са различитим степеном и врстом инвалидитета.⁶

Неки од начина стварања одрживог развоја су коришћење обновљивих извора енергије или материјала који се могу рециклирати, смањење степена издувних гасова, и др. Граду домаћину Олимпијских игара организовање доноси бројне погодности попут побољшања инфраструктуре, развоја воденог, ваздушног и копненог саобраћаја, развој туризма, огромне приходе. Организатори су свесни тога да "спортски догађај доноси свеж новац а они највећи на пример Олимпијске игре, обезбеђују инфраструктурни развој града, региона и државе у периоду од бар једне деценије...".⁷ Статистички подаци показују да у години одржавања Олимпијских игара у Рију, БДП Бразила је износио 1798,62\$, за 2017. се процењује да ће износити око 2080\$, а у наредних пет година ће порастати и за 25%.⁸

II. ПОЈАМ HOST CITY УГОВОРА

У поступку кандидатуре за организацију Олимпијских игара главну улогу игра добра презентација града потенцијалног домаћина. Када се добије организација великог спортског такмичења, главну улогу има добра сарадња националних савеза и националних комитета са Међународним Олимпијским комитетом. Она са собом вуче размену информација које се битне за сигурност спортиста, гледалаца, новинара али и политичких и спортских званичника.⁹ Треба регулисати многобројна питања која задржавају интересе разних појединаца и групација на просторима одржавања Олимпијских игара. Врхунац сарадње МОК-а и националних асоцијација јесте закључивање уговора, којим се регулише у потпуности

⁶ <https://www.paralympic.org/the-ipc/history-of-the-movement>, датум посете: 13.03.2018.

⁷ М. Михајловић, *Спортске организације и спортски догађаји*, Београд, 2013, 144-148.

⁸ <https://www.statista.com/statistics/263769/gross-domestic-product-gdp-in-brazil/>, датум посете: 15.02.2018.

⁹ Добра сарадња из ове области се остварује кроз тзв. Host city конференције, на којима се састају власници спортских догађаја, организациони комитети, чланови МОК-а, Светске Анти-допинг асоцијације, градоначелнике градова домаћина, али и стручњаке из области архитектуре, информационих технологија, туризма, културе и др. Прва таква конференција одржана је 2014. године у Лондону, а 2017. године у Глазгову. Циљ је размена информација, стицање знања на основу међусобних искустава, те и стварања нових планова и идеја, <http://www.hostcity.com/>, датум посете: 15.02.2018.

питање организације од стране града домаћина. Из тог разлога, у савременој правној литератури овај уговор се назива Host city уговор.

Host city уговор је двострано-обавезујући акт који, по добијању организације међународног спортског такмичења, закључују национални савез и/или национални олимпијски комитет града домаћина тог такмичења и међународна спортска организација. Host city уговором се регулишу питања свих проблема који се могу јавити као и њиховом адекватном решавању. Представља низ одредаба којим се регулишу услови за одржавање спортског такмичења (место одржавања, временске прилике, могућност градње нових стадиона, период за изградњу истих, заштита животне средине), безбедност спортиста, гледалаца, техничког особља, решавање питања саобраћаја, број спонзора, волонтера и начин њиховог избора, избор инвеститора итд. Дакле, видимо да овај уговор представља *condicio sine qua non* организовања сваког великог међународног спортског такмичења.

У наставку биће обрађен уговор закључен између Лос Анђелеса и њиховог Олимпијског комитета, са једне стране, и Међународног Олимпијског комитета, са друге стране, за организовање Олимпијских игара у Лос Анђелесу 2028. године.

III. HOST CITY УГОВОР ОЛИМПИЈСКИХ ИГАРА У ЛОС АНЂЕЛЕСУ 2028. ГОДИНЕ¹⁰

Host city уговор за организацију Олимпијских игара у Лос Анђелесу 2028. године је систематски подељен на преамбулу и седам глава, којим се регулише свака област организовања Олимпијских игара у Лос Анђелесу.

1. Преамбула

У преамбули уговора¹¹ се наводе права, обавезе и правила које морају испоштовати град домаћин и национални Олимпијски комитет. Host city уговор се састоји из основних принципа и оперативних захтева, којима се описују све обавезе које предузимају град домаћин, Национални Олимпијски комитет (НОК) и Организациони комитет у вези са планирањем, организовањем, финансирањем и одржавањем Игара. МОК се сматра врховним телом и крајњом инстанцом, који води Олимпијски покрет, Олимпијске игре и има искључиво власништво над Играма. Ова организација детаљно разматра кандидатуру града домаћина и све савете и коментаре Евалуационог комитета МОК-а за организацију Игара 2028. МОК је узео у обзир да ће Влада државе града Домаћина и НОК поштовати Олимпијску повељу и Host city уговор, као и

¹⁰ <https://www.olympic.org/documents/games-los-angeles-2028-olympic-games>

¹¹ Преамбула Host city уговора за Игре 2028. обухвата 18 тачака, од А) до S).

да ће планирати, организовати, финансирати и одржати Игре у сагласношћу са наведеним актима. У контексту организације Игара стоји заједничка жеља да се игре одрже на најбољи могући начин, те да се обезбеде најбољи могући услови за спортисте који се такмиче, остављајући тако право олимпијско наслеђе граду и држави домаћина. Даље, ово значи и ширење Олимпијског покрета широм света. Организациони комитет ће бити у обавези и да организује Параолимпијске игре које ће се одвијати под надзором Међународног Параолимпијског комитета, а у складу са одредбама садржаним у Host city уговору и споразумом закљученог између МОК-а и МПК-а. Преамбулом Host city уговора се регулишу и обевезе сарадње МОК-а, Града домаћин и НОК-а у борби против допинга спортиста, омогућавање пуне медијске покривености и сарадња како са званичним емитерима Игара тако и са другим носиоцима ТВ права. Комерцијални програм МОК-а, како се дефинише тзв. Интернационалним програмом – основни је извор финансијских прихода и нематеријалне подршке Игара и Олимпијског покрета. Сви други комерцијални програми, створени због Игара, морају бити у складу са Интернационалним програмом.

У промоцији олимпијског покрета, НОК и град домаћин се обавезују да ће сарађивати са Олимпијском фондацијом за културу и спорт. Исто тако, ова два тела се слажу да ће све активности из Host city уговора бити у складу са основним универзалним етичким принципима, као и оним утврђеним Етичким кодексом МОК-а. Домаћин прихвата важност Олимпијске агенде 2020 као и свих њених препорука. Олимпијска повеља захтева оснивање Организационог комитета, који ће се појављивати као уговорна страна у Host city уговору, а термин "Уговорна страна" је колективни назив за МОК, град домаћин, НОК, као и Организациони комитет. Најзад, стране се слажу да преамбула представља саставни део принципа Host city уговора.

2. Прва глава

Прву главу Host city уговора¹² чине одредбе које се односе на опште одговорности уговорних страна, као што су поштовање уговора и свих његових саставних делова. Такође, обавезе уговорних страна из Host city уговора морају бити пре свега у складу са одредбама самог уговора, потом Олимпијске повеље, и најзад по принципима интерпретираним по праву Швајцарске. Пет месеци пре извршења обавеза из уговора, формира се Организациони комитет од стране града домаћина и НОК-а, као ентитет који поседује правни субјективитет у складу са законом државе домаћина, на начин којим се омогућава максимална ефикасност, поштујући права и обавезе из Host city уговора. НОК и Град ће редовно информисати МОК о

¹² Host city contract 2028, чл.1-3.3, Прва глава - опште одговорности уговорних страна

свим стварима везаним за структурирање и формирање Организационог комитета. Сви споразуми и други правни документи везани за формирање и управљање Организационим комитетом, биће предмет претходног писменог одобрења МОК-а. Организациони комитет треба да чине чланови одбора директора и извршног комитета, чланови МОК-а или чланови из државе домаћина, председник и генерални секретар НОК-а, један спортиста који се такмичио на претходној едицији Зимских Олимпијских игара, или Игара у претходном Олимпијском циклусу и макар један представник града домаћина Игара. Месец дана по формирању овог тела, Организациони комитет ће приступити Host city уговору као уговорна страна и предузети све радње, преузети права и обавезе које из уговора производе, као да је од почетка била уговорна страна. Уговорне стране требају да закључе правно обавезујући споразум којим град домаћин и НОК требају обезбедити то да Организациони комитет извршава и доставља МОК-у даљу документацију која би била потврда да се Организациони комитет придржава Host city уговора.

Организациони комитет мора поштовати законе државе домаћина и разна документа која се тичу његовог конституисања током свог времена трајања уговора. У том смислу Организациони комитет мора: задовољити све финансијске и друге обавезе из Host city уговора; припремити и доставити МОК-у све извештаје и информације и обавити преносе права или трансфере физичке и интелектуалне својине; као и установити ефикасну процедуру решавања постојећих или потенцијалних спорова између Организационог комитета и неке треће стране.

Стварање било којег супсидијарног или другог повезаног ентитета, ступање у партнерство, joint venture послове и сличне правне форме од стране града домаћина, НОК-а или Организационог комитета, у сврху испуњавања уговорних обавеза, мора проћи претходно писмено одобрење МОК-а, и то само уколико: а) ова три тела подносе МОК-у на преглед све споразуме и друга правна документа која се односе на формирање и управљање таквим правним ентитетом; б) дају све инструкције и предузимају све мере колико је то потребно за гарантовање поштовања Host city уговора од стране тог правног ентитета; в) су ова три тела заједнички и солидарно одговорни за све акте и пропусте од стране тог правног ентитета. Овом главом Host city уговора се такође подробно анализирају случајеви солидарне и финансијске одговорности ова три тела и поштовање правила везаних за кандидатуру и друга правила донета од стране МОК-а. Тако, претходно наведена тела ће морати да обезбеде одговарајуће објекте, производе и услуге за МОК, његове контролне органе као и друге учеснике Игара (спортисти, НОК, медије, међународне

федерације, носиоце ТВ права, гледаоце и др), како је дефинисано Хост сити уговором или неки другим релевантним документом.¹³

3. Друга глава

Друга глава¹⁴ представља одредбе Host city уговора који се односе на допринос МОК-а успеху Игара и односе се на материјалну помоћ коју МОК пружа граду домаћину, НОК-у и Организационом комитету у погледу: организовања, планирања и одржавања Игара – 1,8 милијарди долара; Комерцијалних права и користи Организационог комитета (од маркетинга, продаја улазница, програма лиценци); финансијских доприноса од споразума закључених са емитерима – 898 милиона долара. НОК и Организациони комитет имају право да задрже профит остварен од планирања, организовања, финансирања и одржавања игара и то тако да 20% иде НОК-у, а 80% иде Организационом комитету који ће бити искоришћен за општу корист спорта и омладине у граду и држави домаћина. Званични емитер Игара преузима све одговорности које има емитер домаћина Игара. Правична тржишна вредност услуга које обезбеђују МОК и Званични емитер је процењена на око 340 милиона долара. Улога МОК-а и његових контролних органа је суштински у финансијској помоћи али и обезбеђивању свих потребних знања, информација и стручности у вези са организовањем Игара. Конкретна вредност овакве врсте асистенције је процењена на 125 милиона долара.

Host city уговором се пружа и посебна заштита Олимпијске повеље, налажући да све активности везане за организацију Игара буду вођене тако да се врши промоција Олимпизма, остваривања његових основних вредности и принципа, као и да се подстиче развој Олимпијског покрета и да се поштује Повеља и Етички кодекс МОК-а. Забрањен је сваки облик дискриминације, по било ком основу, а људска права се требају чувати и поштовати, а њихова повреда мора бити исправљена на начин који је у складу са међународним споразумима, законима и правилницима који се примењују у држави домаћина, и у складу са свим међународно-признатим стандардима заштите људских права као и принципима Уједињених Нација. На исти начин, стране морају спречити и сваки облик преваре или корупције.

МОК има потпуну контролу над сваком активношћу града домаћина, а што се најбоље може видети кроз одредбу чл. 14, којим се ограничава свака активност три организациона тела града домаћина, које могу угрозити на било који начин легитимитет Игара. Тако, ниједан велики

¹³ Host city contract 2028, чл.3.4-7, Прва глава - опште одговорности уговорних страна

¹⁴ Host city 2028, чл. 7- 13, Друга глава - допринос МОК-а успеху игара

догађај, конференција, или било који други састанак који може утицати на успешно планирање, организовање, финансирање и одржавање Игара и било које јавно и медијско излагање које би се одржало у самом граду домаћина, његовом окружењу или у другим градовима где се такмичи или њиховом окружењу, не може бити организовано без претходног писменог одобрења МОК-а. Без претходног писменог одобрења не може се склопити ни неки договор, а који је у некој вези са Играмом, између Организационог комитета и међународне организације. Организациони комитет, НОК и град домаћин предузимају све мере, да би извршене активности биле у складу са одрживим развојем те на тај начин допринели УН Циљевима за одрживи развој. Да би држава домаћина обезбедила остваривање таквих циљева она мора имплементирати у домаће законодавство програм одрживости и Олимпијског наслеђа као и преузети све мере, а где је потребно и у сарадњи са домаћим властима и неком трећом страном, да би све активности у вези за организацијом Игара биле у складу са међународним споразумима, законима и правилницима који се примењују у држави домаћина, у односу на планирање, изградњу и заштиту животне средине, здравље, рад и радне услове, као и културно наслеђе.

4. Трећа глава

У овире треће главе такође се регулише и листа спортова и листа догађаја који ће бити укључени у Олимпијски програм игара. Међутим, листа догађаја и норме, Олимпијских Игара у Токију 2020, искључују оне који су део предлога надлежног Организационог комитета а то су: бејзбол/софтбол, карате, спортско пењање, скејтбординг и сурфовање. МОК ће потврдити листу спортова који ће бити укључени у програм Игара и то најкасније седам година пре него што буде уврштено у распоред, а норме и листу догађаја најкасније три године пре него што оне буду уврштене у распоред. Безбедност Игара у потпуности прелази у руке органа власти државе домаћина, који ће предузети све неопходне мере како би јемчили безбедно и мирно обележавање Игара. Град домаћин, Организациони комитет и НОК пружају подршку органима власти, а уколико је потребно, за безбедно и мирно обележавање Игара, ова три тела могу предузети и даље мере (попут распоређивања органа власти надлежних за безбедност, сигурност, спровођење закона и приватно обезбеђење).¹⁵

Host city уговором се регулише: 1) обавеза организационих тела да спрече клађење и манипулацију такмичењем; 2) ексклузивна права и власништво (укључујући и интелектуалну својину) МОК-а које има у

¹⁵ Host city 2028, чл. 16-17, Трећа глава - основни захтеви

погледу организације, експлоатације и маркетинга Игара, регистрације аудио-визуелног снимања Игара, емитовања Игара, као и за Олимпијски симбол, заставу и мото; 3) Олимпијски идентитет и акредитациона документа су документа која њеном имаоцу дају право да преузме неку улогу у току Игара, као и да им ова документа омогуће да током трајања Игара уђу и остану у држави домаћина и обављају активности везане за Игре, и то најмање месец дана пре но што се утврди распоред Игара и месец дана по завршетку Игара; 4) да град домаћин, НОК и Организациони комитет треба да одобре улазак специјализоване радне снаге и увоз опреме у државу домаћина, а акредитованим лицима треба да обезбеде привремени улазак пре, током и по окончању игара, у државу домаћина, укључујући и без ограничења и репрезентативне представнике, запослене и друга лица надлежних органа (МОК, контролним органима МОК-а, НОК, Међународним федерацијама, носиоцима ТВ права, званичном мерачу времена, спонзорима МОК-а и члановима медија); 5) да три организациона тела града домаћина морају да сарађују са органима власти државе домаћина ради спровођења мера у циљу адекватног имплементирања пореског законодавства. Све мере морају бити на снази најкасније четири године пре но што се утврди распоред Игара и остати на снази најкасније годину дана по завршетку Игара; 6) да морају бити поштоване одредбе Олимпијске повеље и Оперативних захтева Host city уговора, који се односе на пропаганду и оглашавање за кључне Олимпијске догађаје и, уопште, било које догађаје везане за Игре; 7) да ће Организациони комитет приступити и бити странка у свим Споразумима о заједничком програму маркетинга, извршених између града домаћина и НОК-а, а пре извршења Host city уговора и који комбинује сва маркетиншка и комерцијална права Организационог комитета и НОК-а за период од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2028. године, а никакве комерцијалне активности не смеју бити започете од стране НОК-а или града домаћина пре но што изврше обавезе из Споразума; 8) ТВ и друга медијска покривеност Олимпијских игара.¹⁶

Организациони комитет је задужен за сарадњу са државним органима власти како би обезбедио следеће: а) у периоду од отварања међународног емитерског центра и главног прес центра па све до краја Параолимпијских игара неће бити забране или ограничења слободе медија за обезбеђивање независне покривености Игара и њиме повезаних догађаја, нити за уредничку независност у погледу ТВ емитовања или објављивања од стране медија; б) током целог присуства у држави домаћина, Званичном емитеру ће бити одобрено да спроведе домаће емитовање Игара или других активности везаних за Игре, потпуно независно и без обавеза успостављања икакве правне или пореске структуре; и в) Од отварања

¹⁶ Host city 2028, чл. 16-17, Трећа глава - основни захтеви

Олимпијског села до краја Параолимпијских игара, политика отворене мреже биће имплементирана у и око свих кључних Олимпијских догађаја, транспортних центара и других места везаних за Игре. МОК ће комуницирати са Организационим комитетом најмање две године пре но што распоред Игара буде утврђен, о листи главних канала друштвених медија, онлајн медија, вебсајтова и акредитованих платформских медија који ће бити у целости доступни свим учесницима Игара као и гледаоцима.

5. Четврта глава

У наредној глави Host city уговора видимо детаљан поступак по којем Организациони комитет града домаћина мора да поступи, а који подразумева потпуну сарадњу са МОК-ом. Организациони комитет, тако, у року од 18 месеци након његовог формирања подноси МОК-у два документа: план у којем се излаже визија Организационог комитета и кључне стратегије за планирање, организовање, финансирање и одржавање Игара (План организовања Игара), и план у којем су описани главни оквирни планови, временски ток и крајњи рокови који се морају испоштовати од стране НОК-а, Организационог комитета и града домаћина, у склопу обавеза из Хост сити уговора (План пласмана Игара). Комитет ће такође морати и да финализира свој концепт Игара, односно да га Организациони комитет добије од надлежних власти државе домаћина и трећих страна и да достави МОК-у на преглед и одобрење било које гаранције, представљања, изјаве и друге радње које захтева МОК и које нису достављане и одобраване у поступку кандидатуре. МОК ће на свој рачун да формира Координациону комисију, која ће се састојати од представника МОК-а, НОК-а, Међународних федерација, Организационих комитета претходних Игара, МОК-ове Комисије спортиста као и од других стручњака које је МОК прихватио. Мисија Комисије ће бити да надгледа напредак и да даје инструкције Организационом комитету, а поштујући планирање, организовање, финансирање и одржавање Игара, па и сарадњу са надлежним властима државе домаћина. Организациони комитет ће заузврат обезбедити Комисији редовне извештаје о свим аспектима организовања Игара. Координациона комисија ће Организациони комитет и надлежне органе власти упознати са тиме да, ако одређену ствар не може решити сама Комисија или стране одбијају да поступе у складу са препорукама Координационе комисије, коначну одлуку донеће МОК.¹⁷

На захтев МОК-а, Организациони комитет ће обезбедити писмени или усмени извештај о напретку припремања Игара, Олимпијском наслеђу и предузетим мерама у циљу испуњења обавеза из Host city уговора,

¹⁷ Host city 2028, чл. 26 - 27, Четврта глава - координација са МОК-ом

укључујући информације о финансијском стању и другим детаљима у вези са планирањем, организовањем, финансирањем и одржавањем Игара, у било којој форми које то захтева МОК. Такође, МОК ће поделити са Организационим комитетом одређене информације, знање и стручност које је МОК стицао годинама, укључујући информације од других Организационих комитета Олимпијских Игара. С друге стране, Организациони комитет ће предузети све да допринесе Олимпијском наслеђу и успешном континуитету Олимпијских игара, обезбеђујући МОК-у, а у корист будућих организатора Олимпијских игара, све податке, видео садржај, информације, документацију, фотографије, вебсајтове, софтверске изворне кодове, који су развијени, креирани и стечени од стране града домаћина, НОК-а и/или Организационог комитета, за планирање, организовање, финансирање и одржавање Игара.¹⁸

У даљем делу ове главе Host city уговора, регулише се обавеза НОК-а, Организационог комитета и града домаћина да се морају прилагодити свим амандманима и допунама донетих од стране МОК-а, по завршеној 131. седници МОК-а у Лими, одредбама Оперативних захтева Host city уговора, Програмом Игара, Олимпијском повељом и Планом одржавања игара, тако да Игре буду организоване на најбољи могући начин. Уколико ова три тела верују да било који амандман или допуна може да изазове контра ефекте на њихова финансијска права и обавезе, могу о томе писмено известити МОК, у року од три месеца од када је амандман или промена изазвала контра ефекте. МОК ће преговарати са забринутим страном у напору да се позабаве решавањем наводних контра ефеката, на задовољство обеју страна. МОК задржава право да изабере снабдеваче који ће покрити једну или више области услуга и других захтева описаних у Host city уговору, укључујући област емитовања, пружања услуга носиоцима ТВ права и другим члановима медија на Играма, као и технологији Игара. Организациони комитет се слаже да ће сарађивати са овим снабдевачима како би дефинисали, развили, имплементирали, тестирали и створили адекватна решења да се осигура најбољи ниво услуга. Организациони комитет ће осигурати да, у границама постојећих закона, сви подаци које је он прикупио и процесуирао у вези са искуством гледалаца, дигиталним медијима и Олимпијском штафетом, могу бити пребачени МОК-у и користити се од стране МОК-а, што пре могуће и без икаквих додатних трошкова, у дуготрајном циљу - промоције Олимпијског покрета.¹⁹

¹⁸ Host city 2028, чл. 26 - 27, Четврта глава - координација са МОК-ом

¹⁹ Host city 2028, чл. 30-32, Четврта глава - координација са МОК-ом

6. Пета глава

Пета глава Host city уговора се односи на обавезу НОК-а, Организационог комитета и града домаћина да обезбеде објекте, производе и услуге у складу са Оперативним захтевима Host city уговора, а након тога се категорично набраја да се под овим објектима, производима и услугама подразумева: а) Обезбеђивање свих кључних Олимпијских догађаја (укључујући адекватну и прикладну опремљеност спортских такмичарских догађаја и тренинга, придржавање са техничким стандардима за сваки спорт који је укључен у Програм Игара, сразмерно Олимпијском нивоу такмичења и број спортиста за које се очекује да ће наступати на такмичењима); б) Организација и одржавање пробних догађаја; в) Обезбеђивање смештаја за званичнике акредитованих тимова и другог акредитованог особља које не одседа у Олимпијском селу, као и других акредитованих лица, па и све акредитоване медије; г) Обезбеђивање Олимпијског села и других смештајних капацитета, услуга и објеката, резервисаних за спортисте, званичене тимове и друго тимско особља, у складу са Повељом; д) Обезбеђивање сигурног и безбедног система транспорта као и путних трошкова неких категорија акредитованих лица; е) Обезбеђивање одређених објеката и услуга за Званичне емитере и носиоце ТВ права, као и писану и фотографску штампу на Играма; ж) Развој домаћег комерцијалног програма; з) Заштита Олимпијског брэнда, права МОК-а описана у члану 19 Хост сити уговора, као и ексклузивна права додељених учесницима Олимпијских Игара; д) Обезбеђивање објеката и услуга Олимпијским спонзорским партнерима; е) Производња и испорука акредитационих докумената свим лицима на које су насловљени, као и обезбеђивање акредитације услуга под дирекцијама МОК-а ; и) Развој и имплементација програма продаја улазница; ј) Обезбеђивање технологије Игара, и са тим повезане објекте и услуге; к) Обезбеђивање сигурног и поузданог система снабдевања енергијом за све аспекте одржавања Игара; л) Обезбеђивање адекватног осигурања од ризика који могу настати планирањем, организовањем, финансирањем и одржавањем Игара; м) Организација церемоније отварања и затварања Игара и других Олимпијских церемонија; н) Производња и дистрибуција медаља; о) Обезбеђивање, у координацији са органима власти, свих здравствених услуга везаних за Игре, п) Организација и испорука програма анти-допинг контроле, по овлашћењу МОК-а; р) Организација разних састанака до почетка и током трајања Игара, укључујући и седнице МОК-а; с) Организација Олимпијске штафете; т) Организација и презентација програма културних догађаја; и с) Развој Изгледа Олимпијских игара.

7. Шеста глава

Претпоследња глава Host city уговора одређена је за организацију Параолимпијских игара, као саставног дела Олимпијских игара, а намењена лицима за различитима нивоима инвалидитета. Ове игре се одржавају две недеље након окончаних Олимпијских игара, у складу са одредбама Оперативних захтева Host city уговора и споразумима између МОК-а и МПК-а. Уговором се утврђује да се организација заснива на принципима сличним онима при организацији Игара. За све спорове које настану између МПК-а и Организационог комитета, а које не могу решити ове две стране, такав спор треба пријавити Извршном одбору МОК-а који ће донети коначну, нежалбену, одлуку. Слично томе, уколико се одређени проблем пријави Извршном одбору МОК-а због утицаја који може имати на организацију Олимпијских игара, а не може се решити између МОК-а, МПК-а и/или Организационог комитета, такав проблем ће бити решен у складу са одлуком Извршног одбора. Организациони комитет плаћа паушалну суму МПК-у у највишем износу од 18,975 милиона долара за следећа права: права по основу спонзорста и лиценцирања, ТВ права и права продаје стадиона као и друге приступне улазнице јавности за догађаје који су део спортског програма релевантних Параолимпијских игара.²⁰

8. Седма глава

Последња глава Host city уговора је остављена за остале појединости које не спадају у неку област организовања Игара и тичу се регуларности уговора, поступка решавања случајева непуноважности Host city уговора и неких његових делова, односе између уговорних страна. Исто тако, посебна пажња се обраћа на могућност раскида Host city уговора. Последњи део се тиче ствари техничке природе попут језика уговора, начина насловљавања секција у уговору, поверљивости података из уговора, ауторизација потписника, тумачење, меродавно право и арбитража. НОК, град домаћин и Организациони комитет се слажу да валидност и ефективност сваког споразума којем су приступили, директно или индиректно, или у њихову корист, у вези са Играма, МОК-овим моралним нормама, документима, интелектуалном својином и другим правима, предмет су претходног писменог одобрења МОК-а. Организациони комитет ће пријавити МОК-у на одобрење, стандардне клаузуле које се користе у споразумима закључених између Организационог комитета и треће стране, као и сваку промену тих клаузула.

²⁰ Host city 2028, чл. 34, Шеста глава - Параолимпијске игре

У случају не придржавања од стране НОК-а, Организационог комитета и града домаћина, у погледу обавеза из Host city уговора, укључујући сваки неуспех придржавању рокова из Плана организације Игара, МОК може преузети следеће мере: а) задржава све износе, или не додељује нека одобрења Организационом комитету; б) задржава или ускраћује неке или све износе, укључујући и камату, као ликвидациону штету; в) Отпише неке или све обавезе из Host city уговора који се односе на потраживања према граду домаћину, НОК-у и/или Организационом комитету за било коју штету резултирану непридржавањем уговорних страна; г) након давања разумног обавештења, испуниће обавезе из Host city уговора које ова три организациона тела нису успели да испуне, на њихов рачун, заједнички и солидарно.

Раскид уговора могућ је у одређеним ситуацијама и то: када је град домаћин у било које време, пре отварања или током Игара, у ратном стању, грађанској непослушности, бојкоту, ембаргу или искључењу из међународне заједнице, у случају ратних злочина или када МОК оцени да постоје разумни разлози да је безбедност учесника Игара у великој опасности или угрожена; Када се Игре нису славиле у години организације; Кад постоји било какво непоштовање или неиспуњење, од стране града, НОК-а или Организационог комитета, било које обавезе која потиче из Host city уговора, или одговарајућег закона државе домаћина.

Све информације и документи донетих од стране три организациона теле града домаћина, а тичу се организовања, планирања, финансирања и одржавања Игара, морају бити написана на француском и енглеском језику, као званичним језицима МОК-а. Сви споразуми за које је потребно одобрење МОК-а, морају се поднети макар на енглеском или француском, а у случају да енглеска верзија није поднета, француска верзија је преовлађајућа. Одредба уговора која се односи на тумачење, указује на вишезначност термина. Сви термини који су у Host city уговору наведени у једнини могу се користити и у множини и обратно, сви термини у мушком роду односе се и на женски род, сви термини у којима се спомиње физичко лице односе се и на правно лице.

Најзад, меродавно право Host city уговора је унутрашње право Швајцарске. Сваки спор који настане због валидности, тумачења, или извршења обавеза из уговора, упућиваће се на арбитражу, искључујући могућност одлучивања државни судова Швајцарске, државе домаћина или било које друге државе. Надлежна ће бити Међународна спортска арбитража са седиштем у Лозани, Швајцарској. Међутим, ако Спортска арбитража из било ког разлога негира своју надлежност, спор ће бити упућен на државне судове у Лозани.²¹

²¹ Host city 2028, чл. 46 и 50, Седма глава - Остало

IV. ЗАКЉУЧАК

Сем ефеката здравог живота, спорт и велика међународна спортска такмичења имају три основне улоге, а то су економија, политика и туризам. Организација великог међународног спортског такмичења значи пре свега јачање домаће привреде, прилив нових инвестиција, а све то довело би и до већег броја запослених чиме се повећава просечни *per capita*. По успешно организованом Олимпијским играма 80% зарађеног новца одлази националном спорту државе домаћина, а 20% самом Националном Олимпијском комитету. Ништа мање није битан ни инфраструктурни развој града у годинама пре, али и после спортског такмичења. Велика међународна такмичења, а пре свега Олимпијске игре, представљају за град и државу домаћина праву промоцију туристичких потенцијала.

Са друге стране, Олимпијске игре и Међународни Олимпијски комитет наилазе на проблеме великих размера, који могу да угрозе њихово даље организовање. Очување Олимпијског наслеђа и "одрживи развој" једно је од основних циљева које држава домаћина мора да има на уму и које настоји да испуни. Цена таквог очувања не сме се косити са основним људским правима. Висок степен корупције је елемент који такође изједа унутрашњу структуру МОК-а и националних комитета. Председник Бразилског Олимпијског комитета, Карлос Нузман, ухапшен је у октобру 2017. године због сумњи да је умешан у корупцију током избора кандидата града домаћина Игара за 2016.²² Такође, причало се да је Рио убеђивао неке чланове МОК-а да гласају за Токио, како би Чикаго, конкурент којег је Рио сматрао главним конкурентом, испао у раној фази.²³

Српско спортско законодавство је доста напредовало у последњих пар година. Донет је Закон о спорту који у потпуности регулише спортско право. Република Србија неће скорије бити кандидат и евентуално добити организацију Олимпијских игара, али уколико би била домаћин Олимпијских игара или неког другог великог међународног такмичења и требала да закључи Host city уговор, наша држава би морала да донесе читав сет нових закона којима се у потпуности регулишу сви аспекти организације Олимпијских игара.

Основни циљеви организовања Игара је заштита Олимпијског симбола, слогана, амблема и других облика интелектуалне својине, заштита Олимпијског наслеђа, промовисање Олимпијског покрета и стварање одрживог развоја. Да би се ови циљеви остварили, потребно је

²² <https://www.theguardian.com/world/2017/oct/05/brazilian-police-arrest-olympics-chief-carlos-arthur-nuzman-bribery-investigation>, датум посете: 15.02.2018.

²³ R. Baade, A. Sanderson, *An Analysis of the Political Economy of Bidding for the Summer Olympic Games: Lessons from the Chicago 2016 Bid*, 15.

отклонити све факторе које могу стати на пут тим циљевима. У пракси су честе злоупотребе Олимпијског симбола у рекламне сврхе, а таква појава назива се ембуш маркетинг. У Србији једина заштита интелектуалне својине Игара се остварује кроз Закон о потврђивању најробијског уговора о заштити Олимпијског симбола, коју је тадашња СРЈ ратификовала 2000. године. Најробијски уговор о заштити олимпијског симбола донет је још 1981. године, а у међувремену се много тога променило у области интелектуалне својине и спорта, а злоупотребе су све веће. Због тога, наша држава би морала да постојеће законе из области интелектуалне својине (Закон о ауторским правима, Закон о жиговима, Закон о правној заштити индустријског дизајна, Закон о топографији интегрисаних кола) допуни одредбама којима се штити свака ознака Олимпијских игара и званичних спонзора Игара.

Као једно од обавеза из Host city уговора је спречавање сваког облика клађења, допинг, корупцију и других манипулација у спорту. Корупција и клађење су тесно повезани појмови у спорту, пре свега због намештања утакмица. Корупција је заступљена и у земљама ЕУ. Осим тога, она може утицати и на избор града домаћина Олимпијских игара. У том смислу бисмо морали да мењамо постојеће одредбе Закона о играма на срећу, тиме што ћемо спречити учешће малолетника у клађењу и отклонити утицај клађења на исход спортских резултата.

Milan Kostić*

HOST CITY CONTRACT OF THE OLYMPIC GAMES

Summary

Sport, as a part of social life, is existing just recently. Sport development, as we know, starts at the end of 19th century, but its zenith and beginning are shaped through Olympic spirit. The meaning of the Olympic spirit today represents the rule of fair competition, leaving domains of Machiavellism and old principle that the goal justifies the means.

Organizing Olympic games means very complicated and responsible sum of legal affairs, because it includes different contracts and participation of different contract partners. The results themselves are sometimes visible only after a long period of time. The most important contract referred to organizing

* Master of Legal Sciences, judicial clerk of Basic Court in Kraljevo

Olympic games is Host city contract, concluded between International Olympic committee and the city that organize the Olympic games.

Key words: *sport, mega event, Olympic games, contract, Host city, International olympic committee*